

ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS

Dabas lieguma “Nīcas īvju audze” pārvaldības plāns

Administratīvais iedalījums: Dievidkurzemes novada Dunikas pagasts

Plāns izstrādāts laikposmam no 2025. gada līdz 2037. gadam

Izstrādātājs: projekts “Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija” (LIFE-IP LatViaNature)

Adrese: Baznīcas iela 7, Sigulda, LV-2150; E-pasts: latvianature@daba.gov.lv / kristine.vilcina@daba.gov.lv

Plāna izstrādes koordinatore: Kristīne Vilciņa

Plāna izstrādē iesaistītie eksperti/speciālisti:

- Agnese Priede, mežu un virsāju biotopu, purvu biotopu, zālāju biotopu un vaskulāro augu sugu eksperte,
- Sandra Ikauniece, mežu un virsāju biotopu, purvu biotopu un vaskulāro augu, sūnu un ķērpju sugu eksperte,
- Linda Uzule, mežu un virsāju biotopu, purvu biotopu, zālāju biotopu un vaskulāro augu sugu eksperte.

Saturs

Ievads.....	3
Kopsavilkums	3

Pielikumi:

1. pielikums - Sugu un biotopu ekspertu slēdziens Natura 2000 teritorijas plāna izstrādei.
2. pielikums - Pārskats par iepriekšējā dabas aizsardzības plānā (Latvijas Dabas fonds, 2005) paredzēto pasākumu izpildi
3. pielikums - Likumā “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” noteiktie mērķa ES nozīmes biotopi
4. pielikums - Likumā “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” noteiktās mērķa sugas
5. pielikums – Priekšlikumi
6. pielikums - Esošā un pārvaldības plānā ieteiktā robeža
7. pielikums - Biotopu izvietojums
8. pielikums - Sugu atradņu un novērojumu izvietojums
9. pielikums - Plānoto apsaimniekošanas pasākumu izvietojums
10. pielikums- Pārskats par plāna sabiedrisko apspriešanu

DL_Nicas_ivju_audze.gdb – Datubāze, kas satur esošo robežu, ieteikto robežu, sugu punktveida un laukumveida datus, biotopu datus, datus par dižkokiem, apsaimniekošanas pasākumu datus.

Ievads

Dabas lieguma (DL) “Nīcas īvju audze” pārvaldības plānu izstrādā LIFE-IP LatViaNature projekta¹ eksperti ar mērķi:

- testēt projektā sagatavoto Jauno plānu ietvaru², kas paredz plāna izstrādi e-formā ģeotelpiskas datubāzes veidā un modificētu plāna apspriešanas procedūru, salīdzinot ar Ministru kabineta 2007. gada 7. oktobra noteikumos Nr. 686 “Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību”³ noteikto plāna saturu un izstrādes kārtību,
- noteikt īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzības mērķu sasniegšanai atbilstošus apsaimniekošanas pasākumus.

Kopsavilkums

DL “Nīcas īvju audze” ir Eiropas nozīmes aizsargājama dabas teritorija Natura 2000, kods LV0507700, “B” tipa teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai. DL robežas noteiktas Ministru kabineta (MK) 2023. gada 21. novembra noteikumu Nr. 674 “Noteikumi par dabas liegumiem” 1.94. punktā un 94. pielikumā. DL atrodas Dienvidkurzemes novada Dunikas pagastā, tā platība ir 105 ha (robeža 2023. gadā precizēta pēc nogabalu robežām). DL nav noteikts funkcionālais zonējums un nav izdoti DL individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. DL atļautās un aizliegtās darbības noteiktas MK 2010. gada 16. marta noteikumu Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 1. un 5. nodaļā.

Biotopu direktīvas⁴ I pielikumā iekļauto biotopu Natura 2000 teritorijas līmeņa aizsardzības mērķi noteikti LIFE-IP LatViaNature projektā 2022. un 2023. gadā un precizēti šajā plānā. Biotopu direktīvas II pielikumā iekļautas sugas, kurām būtu jānosaka aizsardzības mērķi, DL nav konstatētas.

DL “Nīcas īvju audze” kā botāniskais liegums ir dibināts 1987. gadā ar mērķi saglabāt parasto īvi *Taxus baccata* tās dabiskajā augšanas vietā. 2005. gadā DL tika izstrādāts dabas aizsardzības plāns, kas paredzēja dabisko meža biotopu saglabāšanu bez mežsaimnieciskās darbības, Ječupes pļavu aptuveni 2 ha platībā pļaušanu, kā arī dažādus pasākumus īvju atēnošanai un stādīšanai. Lai arī 2007.-2011. gadā atsevišķi pasākumi tika veikti, tomēr pietiekamā apjomā ir īstenots tikai neiejaukšanās pasākums, ko nodrošina DL aizsardzības režīms un kas ļāvis teritorijā saglabāties un attīstīties ES nozīmes meža biotopiem.

Pārvaldības plāns ietver sekojošus pasākumus DL esošo īpaši aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzības mērķu sasniegšanai:

- DL ārējo robežu paplašināšanu, iekļaujot DL blakus esošos īpaši aizsargājamus biotopus un potenciālos biotopus kopumā 41,27 ha platībā. Daļu no paplašinājuma teritorijas jau

¹ LIFE-IP “Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija” (LIFE19IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature) projekts, [Sākums - LatViaNature](#)

² [C2 Nodevums jaunais planu ietvars uzlabojumi Ozols v2-2023.pdf](#)

³ [Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību](#)

⁴ Eiropas Padomes 1992.gada 21.maija direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību

aizņem mikroliegumi, kas izveidoti īpaši aizsargājamām augu un putnu sugām (kopumā 9,27 ha platībā). Kopā ar paplašinājumiem DL platība sasniegtu 210 ha.

- ES nozīmes meža biotopu saglabāšanu pašreizējā 21,46 ha platībā un biotopu platības palielināšanu līdz 38,72 ha. Tas panākams ar neiejaukšanos esošo un potenciālo meža biotopu attīstībā, novēršot nelabvēlīgās ietekmes un uzlabojot biotopu kvalitāti. Īstenojot DL paplašināšanu ieteiktajās robežās, ES nozīmes meža biotopu pašreizējā platībā (48,59 ha) un mērķa platībā (72,75 ha) arī jānodrošina neiejaukšanās režīms. Pārskats par atsevišķo meža biotopu platībām sniegts šajā tabulā:

ES nozīmes biotopa kods un nosaukums	DL pašreizējās robežās		DL ieteiktajās robežās	
	Pašreizējā platība (ha)	Mērķa platība (ha)	Pašreizējā platība (ha)	Mērķa platība (ha)
9010* Veci vai dabiski boreāli meži	1,23	5,24	24,89	33,23
9050 Lakstaugiem bagāti egļu meži	15,65	28,90	16,52	31,15
9080* Staignāju meži	4,58	4,58	6,54	6,54
91D0* Purvaini meži			0,64	1,83
Kopā	21,46	38,72	48,59	72,75

- Pašlaik ārpus DL esošu ES nozīmes biotopu 7230 *Kaļķaini zāļu purvi*, t.sk. krāsu zeltlapei *Serratula tinctoria* un ārstniecības brūnvālītei *Sanguisorba officinalis* izveidoto mikroliegumu, iekļaušanu DL un to saglabāšanu pašreizējā 7,24 ha platībā, novēršot nelabvēlīgās ietekmes un uzlabojot biotopu un sugu dzīvotņu kvalitāti, īstenojot periodisku koku un krūmu ciršanu un zāles pļaušanu ar biomasas izvākšanu.
- Parastās īves saglabāšanu pašreizējā apjomā, ieteicama krūmu un koku izciršana vainaga zonā un 5 m apkārt vainaga zonai, lai uzlabotu īvju dzīvotspēju.
- Īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu – Tamariska frulānijas *Frullania tamarisci*, assinssārtā mikoblasta *Mycoblastus sanguinarius*, zvīņainās telotrēmas *Thelotrema lepadinum*, kailās apaļlapes *Odontoschisma denudatum*, gludās nekerītes *Alleniella complanate*, zilganās baltsamtītes *Leucobryum glaucum*, kastaņbrūnās artonijas *Arthonia spadicea*, kakpēdiņu artonijas *Arthonia leucopellea*, vīnkrāsas artonijas *Arthonia vinosa*, doblapu leženejas *Lejeunea cavifolia*, trejdaivu bacānijas *Bazzania trilobata* un tūbainās bārkstlapes *Trichocolea tomentella* dzīvotņu saglabāšanu, ko nodrošinātu neiejaukšanās meža biotopu attīstībā.
- Īpaši aizsargājamo un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo vaskulāro augu sugu – meža auzenes *Festuca altissima*, purvāja vienlapes *Malaxis monophyllos*, smaržlapu rozes *Rosa rubiginosa*, Baltijas dzegužpirkstītes *Dactylorhiza baltica*, Fuksa dzegužpirkstītes *Dactylorhiza fuchsii*, stāvlapu dzegužpirkstītes *Dactylorhiza incarnata*, zaļziedu naktsvijoles *Platanthera chlorantha*, smaržīgās naktsvijoles *Platanthera bifolia*, krāsu zeltlapes, sirdsveida divlapes *Listera cordata*, Devela grīšļa *Carex davalliana*, Buksbauma grīšļa *Carex buxbaumii*, iedzeltenās dzegužpirkstītes *Dactylorhiza ochroleuca*, plankumainās dzegužpirkstītes *Dactylorhiza maculata*, stāvlapu dzegužpirkstītes *Dactylorhiza incarnata*, palu grīšļa *Carex paupercula*, Sibīrijas skalbes *Iris sibirica*, ārstniecības brūnvālītes, mieturu mugurenes *Polygonatum verticillum*, apdziras *Huperzia selago* gada staipekņa *Lycopodium annotinum*, parastās

purvmirtes *Myrica gale* – dzīvotņu saglabāšanu vismaz pašreizējā apjomā un kvalitātē, īstenojot iepriekš aprakstītos biotopu saglabāšanas un atjaunošanas pasākumus.

- Invazīvās sugas Kanādas zeltgalvītes *Solidago canadensis* izskaušanu elektrolīnijas trasē DL dienvidu daļā.
- DL augošās dižpriedes saglabāšanu, speciāli pasākumi nav nepieciešami.

Tūrisma infrastruktūras ierīkošana nav atbalstāma, bet DL teritorija ir pieejama zinātniskiem pētījumiem un apsaimniekošanai. Teritorijas apmeklējumam ieteicams piesaistīt dabas vērtības pārzinoša gida pakalpojumus.

Sabiedrības iesaiste pārvaldības plāna izstrādē tika nodrošināta:

- Izsludinot plāna izstrādes uzsākšanu, publicējot paziņojumus Dabas aizsardzības pārvaldes un Dienvidkurzemes novada pašvaldības mājas lapās, aicinot līdz 2023. gada 12. oktobrim izteikt savu viedokli un sniegt konstruktīvus priekšlikumus par DL nākotni,
- Izsūtot informatīvas vēstules par plāna izstrādes uzsākšanu institūcijām (DL nav fiziskām un juridiskām personām piederošas zemes),
- Saņemot priekšlikumus plāna izstrādei un ņemot tos vērā apsaimniekošanas pasākumu un aizsardzības režīma plānošanā,
- Organizējot plāna sabiedrisko apspriešanu laikā no 2025. gada 26. februāra līdz 25. martam, publicējot paziņojumus un nosūtot uzaicinājumu institūcijām, organizējot sanākumi Sikšņos, Dienvidkurzemes novadā, 2025. gada 11. martā,
- Pilnveidojot plānu atbilstoši saņemtajiem priekšlikumiem.